

Parlamentul
Republicii
Moldova

OBSERVATOR EUROPEAN

Nr.43

Aprilie 2023

*Prin cercetare și informare, spre
cunoaștere și dezvoltare*

Parlamentul European cere începerea
negocierilor de aderare a R. Moldova la
UE în 2023

Cât de mare este diferența de remunerare
dintre femei și bărbați în UE?

Italia a interzis ChatGPT. Ce urmează?

Comisia Europeană propune prelungirea
suspendării tarifelor și contingentelor
pentru importurile din Moldova

Parlamentul European cere începerea negocierilor de aderare a R. Moldova la UE în 2023: "O investiție geostrategică într-o Europă unită și puternică"

sursa: www.europarl.europa.eu

Într-o rezoluție adoptată la 19 aprilie, eurodeputații declară că aderarea Republicii Moldova la UE ar reprezenta „o investiție geostrategică într-o Europă unită și puternică”.

Eurodeputații își reafirmă, de asemenea, sprijinul pentru viitoarea aderare la UE a Republicii Moldova, ca urmare a solicitării țării în 2022, recunoscând în același timp progresele guvernului în ceea ce privește reformele și nivelul de aliniere la acquis-ul UE. Aceștia solicită ca **negocierile de aderare să înceapă până la sfârșitul anului 2023**, dacă Republica Moldova îndeplinește cele nouă etape identificate de Comisia Europeană necesare pentru deschiderea negocierilor.

Textul integral, adoptat cu 555 de voturi pentru, 49 împotriva și 26 abțineri, susține că negocierile de aderare la UE cu Republica Moldova trebuie să înceapă până la sfârșitul anului 2023, în urma îndeplinirii celor nouă etape identificate de Comisia Europeană.

De asemenea, oligarhii fugari trebuie extrădați în Moldova, iar eurodeputații susțin că UE trebuie să continue să sprijine Republica Moldova în realizarea independenței energetice.

Republica Moldova rămâne expusă presiunii ruse și șantajului energetic, tulburărilor economice cauzate de războiul din Ucraina vecină, precum și încercărilor susținute de Kremlin de a destabiliza guvernul pro-european al țării. Parlamentul salută spiritul de conducere al Președintei Republicii Moldova, Maia Sandu, și al autorităților țării în abordarea acestor provocări serioase.

Parlamentul European a votat o rezoluție în care cere începerea negocierilor de aderare a Republicii Moldova la UE până la sfârșitul anului 2023.

Roberta Metsola: UE trebuie să-i acorde ajutor practic Moldovei în continuare

sursa: www.timpul.md

Uniunea Europeană trebuie să continue să ofere sprijin practic, economic și politic Republicii Moldova, care rezistă planurilor subversive ruse. Președintele Parlamentului European, Roberta Metsola, a declarat acest lucru, adresându-li-se liderilor țărilor UE în cadrul ședinței Consiliului European.

De asemenea, Președintele Parlamentului European a subliniat că țările europene trebuie să continue să acționeze împreună și **"să ajute Europa acolo unde este nevoie cu adevărat de aceasta"**.

PE adoptă legi-cheie pentru atingerea obiectivului climatic pentru 2030

sursa: www.europarl.europa.eu

- **CertIFICATELE GRATUITE DIN CADRUL schemei de comercializare a certificatelor de emisii (ETS) vor fi eliminate treptat, începând cu 2026;**
- **Transportul rutier și clădirile vor fi incluse în noul ETS II din 2027;**
- **Un nou mecanism de ajustare la frontieră a emisiilor de dioxid de carbon pentru a proteja industria Uniunii și pentru a crește nivelul de ambiție în domeniul climei la nivel mondial;**
- **Un Fond pentru atenuarea impactului social al acțiunilor climatice cu scopul de a combate sărăcia energetică și sărăcia în materie de mobilitate.**

Următorii pași

Textele trebuie să fie acum aprobate oficial de către Consiliu. Ele vor fi apoi publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene și vor intra în vigoare după alte 20 de zile.

Prin adoptarea acestor acte legislative, Parlamentul răspunde așteptărilor cetățenilor ca UE să realizeze și să accelereze tranziția verde (exprimate în propunerile 3(1), 3(8), 3(9), 11(1) și 11 (7) din concluziile Conferinței privind viitorul Europei).

Cât de mare este diferența de remunerare dintre femei și bărbați în UE?

sursa: www.europarl.europa.eu

Au trecut mai bine de 25 de ani de la adoptarea Declarației ONU de la Beijing, care vizează promovarea egalității între femei și bărbați. Același scop îl are și înființarea Entității Națiunilor Unite pentru egalitatea de gen și emanciparea femeilor (UN Women), precum și includerea egalității de gen printre Obiectivele de Dezvoltare Durabilă.

S-au înregistrat progrese, dar inegalitatea dintre bărbați și femei persistă, inclusiv pe piața muncii. În medie, femeile din UE sunt plătite mai puțin decât bărbații.

Femeile din UE câștigă în medie cu aproape 12,7% mai puțin pe oră decât bărbații. Există diferențe mari între statele membre: în 2021, cea mai mare diferență de remunerare între femei și bărbați a fost înregistrată în Estonia (20,5%), în timp ce țara UE cu cea mai mică diferență de remunerare între femei și bărbați a fost România (3,6%). Luxemburg reușește în premieră să acopere acest clivaj.

Un motiv important pentru diferența de remunerare între femei și bărbați este supra-reprezentarea femeilor în sectoarele cu salarii relativ scăzute și prezența scăzută a acestora în sectoarele cu salarii mai mari. De exemplu, în 2021 în medie femeile au deținut 34,7% din pozițiile manageriale din UE.

Diferența de remunerare între femei și bărbați în țările UE

diferența dintre venitul brut mediu al bărbaților (pe oră) și cel al
femeilor ca % din venitul brut al bărbaților *

* Date calculate pentru companii cu minim 10 angajați, cu excepția Cehiei unde datele sunt pentru companii cu minim 1 angajat.

** Date provizorii din 2021 pentru toate țările, cu excepția Greciei (2018) și Irlandei (2020)

Italia a interzis ChatGPT. Ce urmează? AI vs. protecția datelor în Europa

sursa: www.euractiv.ro

Interzicerea recentă a ChatGPT în Italia și problemele apărute în materie de protecție a datelor din Germania în utilizarea chatbot-ului AI au stârnit dezbateri la nivel european, divizând taberele.

ChatGPT este în prezent în atenția multora, mai ales după ce Italia a introdus o interdicție temporară a acestuia. Italia este prima țară din Uniunea Europeană care a luat această măsură, începând totodată investigații asupra furnizorului de software OpenAI cu privire la încălcarea Regulamentului UE privind protecția datelor (GDPR) și nerespectarea verificării obligatorii a vârstei utilizatorilor săi.

Se presupune că OpenAI a procesat date cu caracter personal fără a informa utilizatorii și persoanele fizice și este posibil să nu aibă o bază legală pentru colectarea extinsă de date utilizate pentru a-și antrena modelele de inteligență artificială.

ChatGPT, un model de limbaj bazat pe inteligență artificială care poate înțelege și genera răspunsuri asemănătoare oamenilor pe baza a diferite întrebări, a fost lansat în noiembrie și de atunci a crescut rapid în popularitate.

Odată cu creșterea numărului de abonați, cresc și temerile cu privire la potențialul impact al ChatGPT asupra protecției datelor și a confidențialității.

În Germania, conferința pentru protecția datelor (Data Protection Conference) a început deja să investigheze dacă într-adevăr OpenAI încalcă regulile GDPR. În Franța, deputatul Eric Bothorel a depus recent o plângere la autoritatea de reglementare a protecției datelor din Franța, CNIL, aceasta alăturându-se altor câteva plângeri aflate în așteptare.

Cu toate acestea, miniștrii digitali ai ambelor țări s-au pronunțat împotriva interzicerii naționale a ChatGPT, favorizând, în schimb, o reglementare la nivelul UE. O astfel de reglementare, cunoscută sub numele de Actul Inteligenței Artificiale (AI Act), este în prezent în curs de dezvoltare, iar, în același timp, contestată de ChatGPT, deoarece inteligența artificială cu scop general nu a fost acoperită în propunerea inițială a Comisiei.

Belgia, Austria, Croația și Finlanda nu au de gând să interzică software-ul. Nici Polonia, care nu a primit plângeri cu privire la colectarea datelor, însă, în același timp, rămâne în legătură cu Italia și Consiliul European pentru Protecția Datelor (European Data Protection Board, EDPB).

În Spania, Agenția pentru Protecția Datelor (Data Protection Agency, AEPD) a înaintat recent o petiție către EDPB, subliniind necesitatea evaluării impactului pe care ChatGPT îl poate avea asupra protecției datelor.

Preocupări

Instrumentele AI precum **ChatGPT ar putea afecta 300 de milioane de locuri de muncă cu normă întreagă la nivel mondial**, funcțiile administrative și juridice fiind printre cele mai afectate, a arătat un raport al Goldman Sachs, bazat pe o analiză a datelor privind rolurile ocupaționale din SUA și Europa.

În domeniul educației, există preocupări cu privire la potențiala utilizare greșită a ChatGPT, cum ar fi cazul în care studenții **ar putea folosi această tehnologie pentru a copia, prin crearea de teme și eseuri**, sau chiar pentru a răspunde la întrebări simple pentru temele pentru acasă.

Unele școli și universități deja interzic software-ul, cum ar fi Sciences Po din Franța. Aceasta este una dintre primele instituții de învățământ superior din lume care a introdus o astfel de interdicție, care are ca excepție utilizarea software-ului în scop pedagogic și sub supravegherea unui profesor.

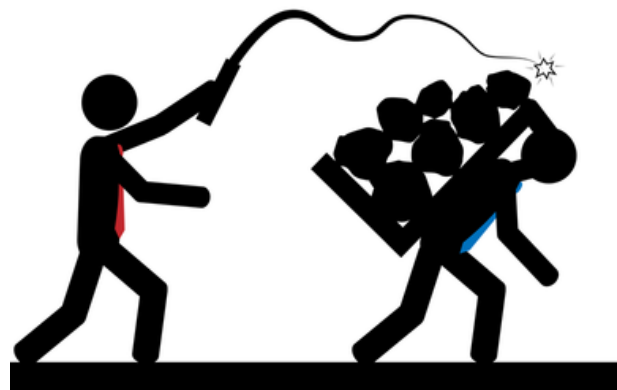
România, Grecia, Italia și Bulgaria, printre țările cu "risc ridicat" de sclavie modernă

sursa: www.euractiv.ro

România, Grecia, Italia și Bulgaria au fost clasificate drept țări cu "risc ridicat" din cauza numeroaselor încălcări ale drepturilor omului și ale muncii, inclusiv sclavia și comerțul cu sclavi.

Acest lucru este menționat într-o interpelare adresată în scris Comisiei Europene de europarlamentarul francez André Rougé de la Grupul Identitate și Democrație, subliniind că, la nivel mondial, 50 de milioane de oameni sunt victime ale sclaviei moderne – ceea ce reprezintă o creștere cu aproape 10 milioane în comparație cu estimările Organizației Internaționale a Muncii pentru 2016.

Europa nu face excepție de la această tendință, subliniază europarlamentarul francez, adăugând că, pentru mai multe țări din UE, riscul estimat de încălcări ale drepturilor omului asociate cu sclavia modernă a fost revizuit în sens ascendent în Indicele Sclaviei Moderne.

Migranții sunt cei mai predispuși să cadă victimele sclaviei, deoarece sunt folosiți ca forță de muncă ieftină și ușor exploatabilă, iar această situație este consolidată prin crearea și menținerea rutelor de migrație către Europa, conchide europarlamentarul.

RM - UE

Declarație comună a Conferinței Președinților Parlamentelor: UE trebuie să continue susținerea pro-activă a aderării R. Moldova

sursa: www.moldpres.md

Uniunea Europeană și statele membre trebuie să continue susținerea pro-activă a procesului de aderare a Republicii Moldova la UE. Acest lucru este stipulat în declarația comună adoptată la Conferința Președinților Parlamentelor Uniunii Europene, care a avut loc la Praga.

În document este stipulată susținerea față de deciziile Comisiei Europene de a acorda Moldovei, Ucrainei și Bosniei și Herțegovinei statutul de țară candidat la aderarea la Uniunea Europeană și statutul de candidat potențial Georgiei. În context, se menționează că, în pofida situației internaționale actuale, UE trebuie să continue să susțină procesele de integrare a acestor state printr-un dialog regulat și aprofundat, luând în considerare progresele înregistrate în implementarea reformelor-cheie și îndeplinirea condiționalităților.

CE propune prelungirea suspendării tarifelor și contingentelor pentru importurile din Moldova

sursa: www.ec.europa.eu

Comisia Europeană a propus reînnoirea și prelungirea cu un an a suspendării taxelor la import și a contingentelor (măsuri comerciale autonome) aplicabile exporturilor din Republica Moldova către Uniunea Europeană.

Propunerea ar urma să reînnoiască suspendarea actuală a taxelor la import pentru exporturile Republicii Moldova către UE pentru încă un an și să extindă această suspendare la toate tarifele și contingentele tarifare rămase pentru importurile din Republica Moldova.

„Aceasta reprezintă o dovadă a sprijinului de neclintit al UE pentru economia Republicii Moldova și

contribuie la atenuarea situației dificile cu care se confruntă producătorii și exportatorii din această țară din cauza agresiunii militare neprovocate și nejustificate a Rusiei împotriva Ucrainei.”

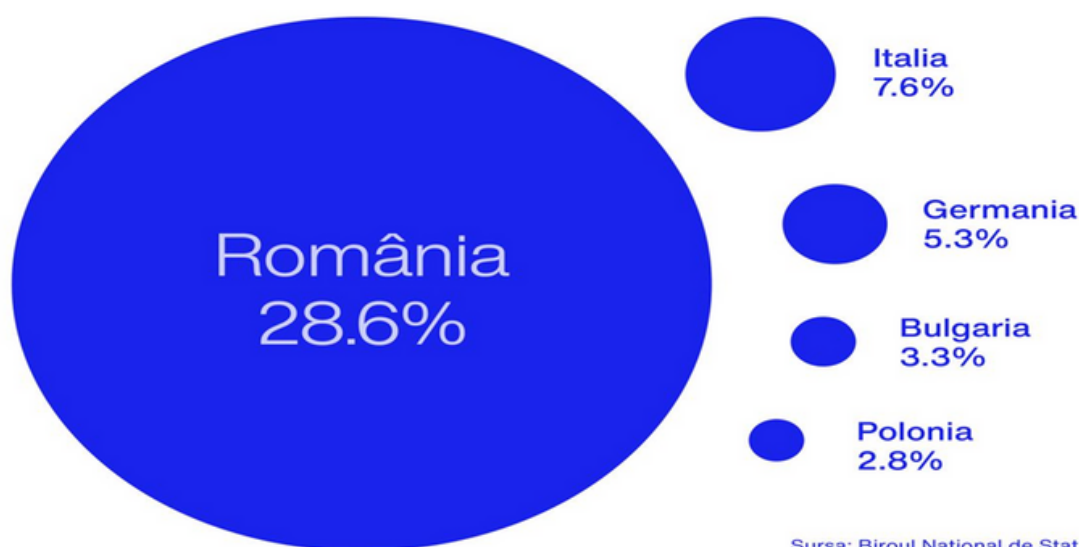
Deși obiectivul măsurilor comerciale autonome este de a sprijini economia Moldovei, ele răspund posibilelor preocupări din sectorul agricol al UE prin includerea unui mecanism de salvagardare accelerat care poate fi activat, dacă este necesar, pentru a proteja piața Uniunii", a transmis Comisia Europeană printr-un comunicat de presă.

Majoritatea exporturilor din Republica Moldova beneficiază deja de acces scutit de taxe vamale pe piața UE în temeiul Acordului de asociere UE-Moldova, iar cantitățile și gama de produse vizate de măsurile comerciale autonome sunt mici.

Mărfurile moldovenești își fac tot mai mult loc pe rafturile magazinelor europene

sursa: www.tvrmoldova.md

Cele mai importante destinații de export ale Republicii Moldova în UE în 2022

Sursa: Biroul Național de Statistică

Acordul dintre Moldova și UE privind transportul rutier de mărfuri, ratificat de Parlament

sursa: www.jurnal.md

Parlamentul a ratificat Acordul dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind transportul rutier de mărfuri. Aderarea țării noastre la acest tratat va oferi mai multe oportunități pentru tranzitul de mărfuri în statele UE.

Noi proiecte europene comune pentru Republica Moldova

sursa: www.ipn.md

Pe 26 aprilie, la Chișinău, au fost prezentate noi proiecte care vizează **modernizarea administrației justiției, facilitarea accesului femeilor la justiție, combaterea criminalității economice, promovarea egalității și nediscriminării, precum și sporirea eficienței luptei împotriva spălării banilor și combaterea finanțării terorismului**, fiind parte a celei de-a treia etape a programului comun al UE/Consiliul Europei- Parteneriat pentru Buna Guvernare (2023-2027).

În acest context, Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova și Consiliul Europei, împreună cu 45 de reprezentanți ai instituțiilor naționale partenere, au discutat despre acțiuni comune la prima reuniune a Comitetului Local de Coordonare pentru noua fază a Parteneriatului pentru Buna Guvernare (PBG) pentru Republica Moldova.

Uniunea Europeană a adoptat un nou cadru de măsuri restrictive împotriva celor care atentează la stabilitatea Republicii Moldova

sursa: www.ipn.md

Consiliul European a adoptat la sfârșitul lunii aprilie, la solicitarea autorităților din Republica Moldova, **un nou cadru de măsuri restrictive care va permite Uniunii Europene să impună sancțiuni împotriva persoanelor responsabile pentru sprijinirea sau implementarea acțiunilor care subminează sau amenință suveranitatea și independența Republicii Moldova**, precum și democrația, statul de drept, stabilitatea sau securitatea țării.

Uniunea Europeană va oferi Republicii Moldova suport pentru îmbunătățirea funcționării pieței interne

sursa: www.parlament.md

La ședința din 26 aprilie, membrii Comisiei politice externe și integrare europeană au avizat inițierea negocierilor pentru semnarea Acordului de asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova privind participarea parțială a țării noastre la Programul UE privind piața unică.

Programul va oferi un cadru de finanțare pentru a sprijini securitatea alimentară și protecția consumatorului. De asemenea, prin intermediul acestuia, va fi oferit suport pentru întreprinderile mici și mijlocii. Un alt obiectiv al Programului este facilitarea accesului produselor moldovenești pe piețele externe, prin consolidarea cooperării dintre autoritățile competente ale statelor membre UE și dintre autoritățile de resort ale Republicii Moldova.

Programul urmează să fie desfășurat până în anul 2027. După semnare, Acordul de asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova privind participarea parțială a țării noastre la Programul UE privind piața unică va fi propus spre ratificare în plenum Parlamentului.

Un nou pachet de asistență pentru Armata Națională, aprobat de UE

sursa: www.timpul.md

Consiliul pentru Afaceri Externe al Uniunii Europene a aprobat un nou pachet de asistență pentru Armata Națională, destinat consolidării capacităților de apărare a Republicii Moldova.

Sprrijinul, în valoare de 40 de milioane de euro, este oferit prin intermediul Instrumentului de Facilitate Europeană (EPF). Ajutorul va fi direcționat spre dezvoltarea capacității naționale de supraveghere a spațiului aerian, dezvoltarea capacităților de transport și mobilitate, precum și a capabilităților logistice și de comunicații ale Armatei Naționale.

UE consolidează cooperarea pentru un răspuns european la crize mai bun

sursa: www.eeas.europa.eu

Republica Moldova își începe calea spre aderarea la Mecanismul de protecție civilă al UE - o inițiativă europeană de solidaritate menită să sprijine țările în situații de criză și dezastre.

În timpul vizitei sale de lucru la Chișinău, Comisarul european pentru gestionarea crizelor, Janez Lenarčič, a prezentat Republicii Moldova foaia de parcurs pentru aderarea la Mecanismul de protecție civilă al UE.

Republica Moldova a beneficiat de Mecanismul de protecție civilă al UE pentru a face față strămutărilor masive declanșate de invazia Rusiei în Ucraina. Odată ce Republica Moldova va adera oficial la Mecanism, va putea oferi solidaritate și asistență și altor țări aflate în dificultate.

Din cauza interdependenței sistemelor de energie electrică din Republica Moldova și Ucraina, bombardamentele intense ale Rusiei asupra infrastructurii energetice din Ucraina

au provocat pene de curent ocazionale la nivelul întregii țări și au lăsat sistemul energetic al acesteia parțial expus la alte întreruperi de furnizare a energiei electrice. În prezent, UE prin intermediul rescEU – o rezervă europeană de capacități de protecție civilă care poate fi activată atunci când capacitățile naționale sunt depășite – **va oferi 36 de generatoare de energie în Republica Moldova. Generatoarele vor fi distribuite în 30 de spitale din întreaga țară.**

Nouă ani de la instituirea regimului liberalizat de vize cu Uniunea Europeană.

sursa: www.www.www.moldpres.md

Republica Moldova a marcat la sfârșitul lunii aprilie, nouă ani de când are regim liberalizat de vize cu Uniunea Europeană.

Potrivit ultimelor date, **peste 2,4 milioane de cetățeni ai Republicii Moldova au călătorit de peste 9 milioane de ori în statele UE în cei nouă ani de la liberalizarea regimului de vize.** Acordul încheiat în acest sens între UE și Republica Moldova a oferit cetățenilor moldoveni posibilitatea de a călători mai ușor și mai simplu.

